

Téma: obyvateľstvo SR a sídla. Poznámky k učivu si prepíš do zošita, učivo sa nauč, na otázky k učivu odpovedz správne a odpovede si prepíš do zošita.

Obyvateľstvo

POČET OBYVATEĽOV: vývoj počtu obyvateľov Slovenska prebiehal v minulosti veľmi pomaly. Vplývali naňho rôzne epidémie, vojny, migračné vlny atď. Prvé sčítanie sa uskutočnilo na konci 18. stor. a Slovensko malo vtedy asi 2,1 mil. obyv. Obdobie pred prvou svetovou vojnou sa vyznačovalo značným vysťahovalectvom kvôli nepriaznivým hospodárskym podmienkam. Počas prvej ČSR najprv počet obyvateľov vzrástol, no hospodárska kríza a neskôr vojna zase spomalili tempo rastu. Počas socialistického Československa sa rapídne zvýšila pôrodnosť, a to najmä v rokoch 50-tych a 70-tych. Po roku 1989 zase poklesla pôrodnosť, zvýšila sa rozvodovosť a znížila sa sobášnosť. Takisto narastá vek matky pri pôrode prvého dieťaťa. V súčasnosti má Slovensko okolo 5,464 mil. obyvateľov (rok: 2020). Hustota zaľudnenia je 110 obyv./km².

POHLAVNÁ ŠTRUKTÚRA: rodí sa viac chlapcov ako dievčat. No muži skôr umierajú a tak sa bilancia nakoniec prikláňa v prospech žien. Žien je asi 51,4% (2008).

VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA: vývoj vekovej štruktúry poukazuje na starnutie slovenskej populácie. Najviac obyvateľov vekovej kategórie 0-14 rokov žije v severných a východných okresoch Slovenska.

NÁRODNOSTNÁ ŠTRUKTÚRA: Zo sčítania obyvateľov r. 2001 vyplynulo, že na našom území žije 86% Slovákov, 10% Maďarov, 2% Rómov. Zvyšnú časť obyvateľstva tvoria najmä Česi, Rusíni a Ukrajinci. K maďarskej národnosti sa hlásili prevažne ľudia z južných okresov. Najväčší podiel mali v okrese Dunajská Streda (83%) a Komárno (69%). Rómovia majú výrazné zastúpenie na Spiši, Šariši, Gemeri, okolo Košíc. Konkrétne vedú okresy Kežmarok (9%) a Levoča.

NÁBOŽENSKÁ ŠTRUKTÚRA – na Slovensku žije podľa sčítania z roku 2001 13% obyvateľov bez vyznania. Spomedzi cirkvi má najsilnejšie zastúpenie rímskokatolícka cirkev, ku ktorej sa hlási takmer 70% obyvateľstva. Evanjelická cirkev augsburského vyznania má okolo 7% veriacich, pričom najväčšie zastúpenie majú v Banskobystrickom kraji. Ku gréckokatolíckej cirkvi sa prihlásili 4% obyvateľov, pričom sú to obyvatelia hlavne východu Slovenska. Asi 2% obyvateľov patrí medzi kalvínov.

NEZAMESTNANOSŤ – ku koncu novembra 2010 malo Slovensko mieru evidovanej nezamestnanosti 12%, pričom najväčšia nezamestnanosť sa dlhodobo prejavuje v Banskobystrickom Prešovskom a Košickom. Naopak najmenšia je v Bratislavskom, Trenčianskom a Trnavskom kraji.

PRIRODZENÝ POHYB OBYVATEĽSTVA – Slovensko sa pohybuje na hranici medzi prirodzeným prírastkom a úbytkom. V roku 2004 mal prirodzený prírastok hodnotu 0,4 promile. Okresy s najväčším prirodzeným prírastkom (nad 5 promile) ležia na severe a východe Slovenska, napr. Námestovo, Tvrdošín, Kežmarok.

MIGRAČNÝ POHYB OBYVATEĽSTVA – na Slovensko prichádza o niečo viac ľudí ako sa z neho vysťahuje. V r. 2004 malo migračné saldo hodnotu 0,5 promile. Najviac ľudí zo Slovenska emigruje do ČR, Nemecka, Rakúska a Severnej Ameriky. Slovensko je zas cieľom imigrantov najmä z ČR, štátov bývalej Juhoslávie, Ukrajiny a Vietnamu.

SÍDLA: Na Slovensku je v súčasnosti 2891 obcí, z toho 138 má štatút mesta. Zaraďujeme sa medzi stredne urbanizované krajiny, keďže asi 60% obyvateľstva žije v mestách. Najväčšie mestá sú Bratislava (430 tisíc obyv.), Košice (230 tisíc obyv.), Prešov (91 tisíc) a Žilina (85 tisíc obyv.). Naopak, menej ako 2000 obyvateľov majú Dudince a Modrý Kameň.

Otázky k učivu :

1. Koľko obyvateľov má SR v súčasnosti?
2. Čo ovplyvňovalo v minulosti počet obyvateľov na našom území?
3. V akých rokoch sa v Československu zvýšila pôrodnosť?
4. V súčasnosti na Slovensku je viac potratov a viac rozvodov?
5. Ako delíme obyvateľstvo podľa vekovej štruktúry?
6. Ako delíme obyvateľstvo podľa vierovyznania?
7. V ktorých krajoch je najvyššia a v ktorých je najnižšia nezamestnanosť?
8. V ktorých okresoch je najvyšší prirodzený pohyb- teda pôrodnosť?
9. Kde Slováci najčastejšie migrujú?
10. Koľko je obcí na Slovensku?